

Robert Schumann

9 mai - Ziua Europei (notă istorică)

În luna mai 2020, Uniunea Europeană marchează 70 de ani de la Declarația Schuman. Crearea Uniunii Europene a fost inspirată de câțiva lideri europeni precum ar fi Winston Churchill, Konrad Adenauer, Alcide De Gasperi, Paul-Henri Spaak, Charles de Gaulle, Robert Schuman, Jean Monnet. Fără energia și motivarea unor asemenea personalități, nu am fi avut astăzi acest spațiu european de pace, stabilitate și prosperitate. Ideea creării Uniunii Europene a apărut după ce Europa s-a confruntat cu două mari războaie care au generat un îndemn pentru civilizație de a conviețui în pace, armonie și înțelegere. Astfel, în 1945 consilierul pe probleme economice și omul politic francez Jean Monnet a propus un Plan de unificare a Europei prin crearea unei comunități europene, Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului, al cărei Președinte va fi din 1952 până în 1955. Ceva mai târziu, în anul 1950, în colaborare cu Robert Schumann, jurist eminent și ministru francez al Afacerilor Externe în perioada 1948-1952, au elaborat Planul Schuman pe care acesta l-a expus în Declarația din 9 mai 1950, considerată astăzi data nașterii Uniunii Europene.

Planul propunea exercitarea unui control comun asupra producției de cărbune și oțel, cele mai importante materii prime, pentru industria armamentului. Ideea de bază era că, o țară care nu deține controlul asupra producției de cărbune și oțel nu va avea mijloacele necesare pentru a lupta într-un eventual război. La capitolul umanitar, Planul consta în intenția de a uni popoarele europene care s-au războit îndelung. Chiar în partea introductivă a Declarației Schuman, se prezintă scopul general al Planului: *„Pacea mondială nu va putea fi asigurată decât prin eforturi creatoare, pe măsura pericolelor care o amenință”* iar în al doilea alineat, Declarația face o legătură între pace și inevitabila unificare (construcție) europeană: *„Europa n-a fost realizată și am avut războiul”* amintindu-se, în acest sens, despre experiența tristă de secole a Europei *„Europa nu se va face dintr-o dată și nici printr-o construcție de ansamblu: ea se va face prin realizări concrete, creând mai întâi o solidaritate de fapt”*.

În aspect general, Declarația Schuman este un document original și inovativ, alcătuit din idei vechi și noi, dominat de a identifica o cale posibilă, realistă, de realizare a idealurilor europene. Ideile esențiale a Declarației constau în asigurarea păcii, reconcilierea franco-germană și crearea unei comunități economice ca bază pentru viitoarea Federație Europeană. Aceste principii au stat la baza proiectului unui Tratat european care la 19 martie 1951 deja era gata și varianta finală a documentului semnată de reprezentanții primelor șase state europene (Franța, Germania, Belgia, Luxemburg, Italia și Olanda) pe 18 aprilie 1951 la Paris pentru o durată de 50

de ani (ratificat între septembrie 1951 - iunie 1952 și intrat în vigoare la 25 iulie 1952). Astfel, a fost creată prima structură comunitară - Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO) ulterior devenită temelia pentru Comunitatea Economică Europeană redenumită, mai apoi, Comunitatea Europeană și în final transferată în Uniunea Europeană prin Tratatul de la Maastricht, semnat de Consiliul European la 7 februarie 1992 în localitatea olandeză Maastricht. Acest tratat a pus bazele Uniunii Europene actuale.

**Efim Chilari, dr.conf.univ.,
Director al Departamentului Științe Umaniste**